

Lemvig Kommune: Borgerinddragelsesprocesser i VE-projekter

Lemvig Kommune har planlagt for vedvarende energianlæg (VE-anlæg) i gennem mere end 40 år. Der er i dag etableret 91 vindmøller over 2MW og 259 ha solceller med yderligere 260 ha på vej. Lemvig Kommune lever på den måde op til målsætninger for VE-produktion i 2030 allerede nu. De seneste VE-planer er realiseret med ingen eller få indsigelser.

Lemvig Kommune har de seneste år brugt ansøgningsrunder til at indkalde til nye VE-projekter.

2019: Ansøgningsrunde med målsætninger om 300-500 ha solceller. Der er efterfølgende planlagt eller etableret ca. 450 ha solceller uden stor folkelig modstand

2023: Ansøgningsrunde uden fastlagte mængder. Ikke endeligt behandlet. Det vurderes, at der planlægges for mellem 24 ha til 400 ha solceller samt 5-10 møller. Der opleves betydelig folkelig modstand mod særligt solceller.

Lemvig kommune har følgende principper i planlægningen af nye VE-anlæg:

- Vi indkalder til nye projekter via ansøgningsrunder.
- Nye VE-projekter skal følge vores VE-zonekort vist i Figur 1.
- Der må ikke være for stor folkelig modstand mod et projekt

Procedurer:

Forud for en ansøgning sikrer udvikler/lojsejer, at der ikke er for meget lokal modstand fx ved lokale borgermøder, gode aftale med naboer, foreninger mv. Dette foregår ikke sammen med Kommunen.

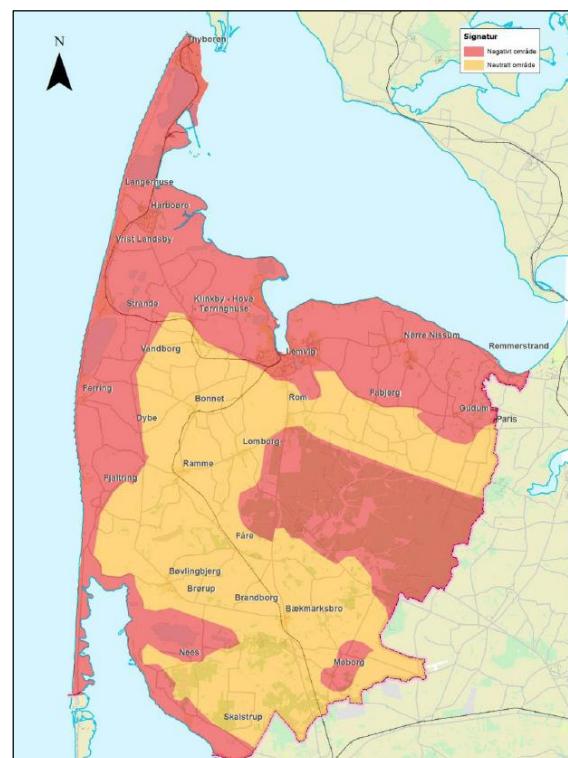
Ansøger orienteres om tidlig inddragelse af relevante interessenter fx lokalområdet, grønne foreninger allerede i fasen for udvikling af projektet

Store og/eller komplekse VE-projekter får tildelt en virksomhedskontakt, der koordinerer mellem udvikler, rådgivere og embedsmænd. Mere simple VE-projekter styres af en planlægger.

Udvikler/lojsejer udarbejder alle plan- og miljødokumenter i sparring med Kommunen.

I den seneste ansøgningsrunde har vi haft brug for at støtte lokalområderne i deres dialog med udvikler. Den model er ikke færdigudviklet.

Rød zone: "Forbud" mod planlægning af VE. Gul zone: Her kan VE planlægges for hvis der ikke er for stor folkelig modstand eller andre hensyn der taler imod (Neutral zone) VE-planlægningen er afgrænset til at kunne ske i de gule områder af VE-kortet. Nye projekter skal i udgangspunktet afvente ny ansøgningsrunde.

Figur 1 VE-Zonekort - Lemvig Kommune

Konkrete erfaringer fra seneste ansøgningsrunde om nye VE-anlæg:

Forholdet mellem udvikler og lokalområde:

Samtaler mellem udvikler og lokalområde er vanskelig, da der er ulige videns og magtforhold. Mange drøftelser bliver gjort vanskelige af at udviklers økonomiske interesse i et projekt er så stor. Der er også stor forskel på udvikleres tilgang til samtalen, både i forhold til den nødvendighed og hvordan man drøfter komplekse vidtrækkende ændringer i lokalområdet med lægfolk måske uden mandat.

Vi oplever at der efterspørges hjælp til denne samtale, både for at klæde lokalområdet bedre på videnskabeligt og for at kunne stille krav til udviklere om at buge tilstrækkelig med tid på samtalen med lokalområdet. Det opleves, at der hvor udvikler bruger tilstrækkelig energi på at have gode samtaler med lokalområdet er også der hvor forløbet bliver mest roligt og behageligt at være for alle parter. Dette gælder uanset om stemningen lokalt er for eller i mod mere VE. Lemvig Kommune har bidraget med økonomi til to rådgivere, der har støttet lokalområderne i deres samtaler.

Organisering af lokale stemmer:

Der opstår konkrete nabostridigheder mellem lokale borgere, der er enten for eller i mod ansøgninger eller som får konkret fortjeneste på baggrund af et realiseret VE-projekt. Samtidigt er lokalområdet sjældent gearet til at drøfte sådanne store ændringer. Det opleves, at nogle lokalområder kan repræsenteres af borger- eller sogneforeninger og andre skal skabe nye organiseringer for at få mandat til at tage samtaler med udviklere og kommune på dette område. Vi oplever at der efterspørges hjælp til også denne del af forløbet.

Frygt for at miste borgere/frivillige grundet nye VE-projekter:

Opsummeres de indkomne og udtrykte holdninger til de VE-ansøgninger Lemvig Kommune har modtaget i 2023, giver det et klart indtryk af at man i lokalområderne frygter at VE-projekter skubber for mange eksisterende borgere og muligt nye tilflyttere væk. Mange lokalområder er i forvejen pressede da der opleves generel nedgang i folketal og at dette vil accelerere.

VE-erfaringer fra andre gennemførte VE-projekter:

Lemvig Kommune har de seneste 5 år gennemført planlægning for både vindmøller og solcelleanlæg, hvor der har været få eller slet ingen lokal modstand. Det er i alle tilfælde projekter, der rummer store dele lokalt ejerskab eller potentialer for positiv lokal udvikling. Alle projekter har kørt uden kommunalt drevne borgerprocesser.

Klog Energi www.klogenergi.dk:

Lemvig, Struer og Holstebro Kommuner har udviklet et fællesskab omkring etablering af mere VE for at understøtte den grønne omstilling. Vi har i fællesskab udviklet visioner for hvad kan bidrage til at lokalområderne og kommunerne nærmere arbejder for VE og grøn omstilling. Vi kalder det "Lokale gevinster – efter nordvestjysk model":

- Udviklingsbidrag årligt til den enkelte VE kommune 2/4 øre pr kwh og fx 50.000 pr MW installeret kapacitet årligt i 20 år
- Grøn pulje til lokalsamfund
- Nabokompensation

Planloven ændres for friere rammer til

- etablering af virksomheder i tilknytning til PtX anlæg
- etablering af boliger i det åbne land og på attraktive beliggenheder i tilknytning til eksisterende bysamfund